

adres is: Nieuwe

ost den 4en Sep-
ing had ingediend
met hem vrij te
en hij als gevolg
Woord bedienen
ad. Daarop heeft
een vergadering
der kerkeraads-
een ond-diaken,
oorzaamheid.

de vrijgemaakte

LDER

en-schrijftuurlijk-
(1 Cor. 4:6-7).
prof. Schilder in
Kerken, 20. Aug.
f 0.60.

hoofdzaken en
gegeven tot het
aist oordeel over
opvatting van het
kerkelijk weg"
en welke niet.
f 0.95.

LDER, Ds J. C.
N NOORT en

feraten ter con-
dileiders (vrijge-
31 D.K.O.) in
gehouden 21 en

TERS.
kler der
hierarchie.
druk van 1887.
f 0.60.

HAAK
el en Rodenrijs

IGESCHOOL

K.O. VRIJGE-
DE KERKEN
KAMPEN.

leeraren maakt
dag 28 Septem-
onsistoriekamer
den Broeder-
ing en recensie
hebben, en dat
voor de cursus
avonds om 7
in de Nieuwe

reitscht diploma
nen gymnasium
msting Staats-
chrift van den

md:
a, h.t. praeses.
h.t. secretaris.
15.

HE LEER EN
KING? (Gron-
schorsing als

brift van den
e Syn. kerke-
aantekeningen.
f 0.85).

ETIGE WACH-
SKOOI VAN

correspondentie
e Syn. Kerke-
even) gevoerd
aantekeningen

f 1.25).

commissies re-
tuurcommissie
enkerk; p.a. B.
post Oudkerk).

CHR. GERE-
door Ds W.
likant te Rot-

ost).
ontvangst van

emmen"; adm.
straat 109, Rot-
208305.

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE UWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr K. Schilder Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht

Alle stukken bestemd voor de Redactie zende men
aan: Prof. Dr K. SCHILDER, Vloeddijk 14, Kampen.
Administratieadres: Drukkerij Kemink en Zoon, Over-
den Dom, Utrecht, Telefoon 11989.

Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes
Telef. No. 2424 — Postrekening No. 36000

Abonnement: f 4.— per half jaar bij vooruitbetaling.
Voor het Buitenland en Ned. Indië f 10.— per jaar.
Advertentiën: 10 ct. p. mm. Losse nummers 20 ct.

INHOUD: Hoofdartikel: Uit en door of voor en zonder het geloof III — Uit de Schrift: Toledo-ooropenbaring in de ontmoeting van Abraham en Melchizedek. — Opvoeding en Onderwijs in de wereld van den Bijbel — Uit de Buitenlandsche Kerken: Hoe Prof. Aalders Gereformeerde Amerika voorlicht — Kerkelijk leven: Een nieuwe uitsprakenreeks der „Synode“ (III). In de „Hervormde Kerk“ niet zoo erg als in de „Gereformeerde Kerken“, Dr G. Ch. Aalders geeft „informatie“. De kachel van de „synodisten“. Advies inzake kerkelijke goederen etc. Een brochure van de Amersfoortsche predikanten. Knoopen tellen. Preeken van Dr M. B. van 't Veer. Kerkelijk congres te Amsterdam — Groninger brieven — Kerknieuwa.

HOOFDARTIKEL

UIT EN DOOR OF VOOR EN ZONDER HET GELOOF.

III.
door
Prof. Dr S. GRELDANUS.

Maar heeft dan de Generale Synode van 1942 eené valsche, van Gods Woord en onze Gereformeerde belijdenisgeschriften en liturgische formulieren afwijkende en daarmee in strijd zijnde dwaalleer ingevoerd en voor ambtswerk verplicht gesteld, en de Synode van 1943 e.v.j. deze met wering, schorsing, afzetting gehandhaafd? Dit laatste kan gezien de feiten, wel niet geloofchend worden, al camoufleert de Synode haar vonnissen in dezen meermalen met het voorgeven, dat zij geveld worden op grond van insubordinatie of iets dergelijks. Bij Candidaat, nu Ds H. J. Schilder heeft zij dat echter niet gekund, maar is duidelijk uitgekomen, dat niet-instemming met de leeruitspraak der Synode van 1942 inzake het houden voor wedergeboren van het zaad des verbonds totdat... de wezenlijke grond der wering was.

Doch die leeruitspraak schijnt toch zoo onschuldig, is zij niet slechts eene herhaling van wat te dezer zake ook reeds de Generale Synode van 1905 verklaard heeft? Zij luidt toch: „dat daarom — overeenkomstig hetgeen de Synode van Utrecht 1905 (Acta art. 158) verklaard heeft — „het zaad des verbonds krachtens de belofte Gods te houden is voor wedergeboren en in Christus geheiligd, totdat bij het opwassen uit hun wandel of leer, het tegendeel blijkt“; al heeft de Synode daaraan ook terecht toegevoegd, dat dit „geenszins zeggen wil, dat daarom elk kind waarlijk wedergeboren zou zijn“.

Lijkt dat niet slechts eene herhaling der verklaring van 1905? Zoo moge het schijnen. Maar de schijn bedriegt meermalen. En de vrouw zag dat die boom goed was tot spijze en dat hij een lust was voor de oogen, ja, een boom die begeerlijk was om verstandig te maken; en zij nam van zijne vrucht en at; en zij gaf ook haren man met haar, en hij at, Gen. 3:6. En heel het menschelek geslacht stortte in volstrekte verderfenis naar geest en lichaam. De satan doet zich meermalen voor als een engel des lichts. Was het niet in de Schrift aangewezen, dat de Heere Zich van de tempelinne neerwerpen moest, opdat God Zijn engelen te Zijnen aanzien gebieden kon om Hem op de handen te dragen, opdat Hij Zijn voet aan geen steen stooten zou? Ps. 91:11—12; Matth. 4:6. Men heeft het wel meermalen beweerd, dat 1942 alleen maar 1905 herhaald had. Doch ondanks den schijn is de zaak geheel anders.

1942 heeft van 1905 wat anders gemaakt dan het was. Vooreerst heeft 1942 slechts het begindeel der verklaring van 1905 inzake het punt van de veronderstelde wedergeboorte genomen en als leeruitspraak gegeven, met weglating van het overige, waarvan het slot dat begindeel weersprekt en wezenlijk opheft of onwaar verklaart. Dat begindeel verklaart, dat het zaad des verbonds te houden is voor wedergeboren, terwijl dat slot zegt: dat heeft God zelfs niet eens van het uitverkoren zaad geopenbaard. Reeds door die weglating van dat slot, waardoor de bewering van het begin als onjuist wordt aangegeven, heeft de aanhaling der van 1905 geciteerde woorden door 1942 eene andere beteekenis, en blijkt zij iets anders dan slechts eene herhaling.

Weliswaar heeft men later, op de volgende Synode, die van 1943 e.v.j., gezegd, dat men het overig deel der verklaring van 1905 te dezer zake niet had willen ontkennen, doch slechts weggelaten, omdat het scheen nu niet ter zake te doen en met de plaats van aanhaling niet recht overeen te komen. Maar dat zei men later, toen er aanmerking op was gemaakt, en op de volgende Synode. En dat neemt niet weg, dat 1942 alleen maar het eerste zinnetje van 1905 als leeruitspraak aangaande dit punt heeft vastgesteld, zonder blijkbaar de noodzakelijkheid der aanvulling door dat slot, volgens de meening van Prof. Lindeboom, te voelen, zonder ook de onderlinge tegenstrijdigheid tusschen dat begin en dat slot in te zien, en zonder daarom ook de rechte beteekenis der verklaring van 1905 te begrijpen. Die overnemijng enkel van dat beginzinnetje van 1905 door 1942 kan doen weten, dat wie dit deden, het rechte inzicht in bedoeling en inhoud der verklaring van 1905 misten, en er daarom iets gansch anders van gemaakt hebben, dan zij wezenlijk was of is.

Want, en dat in de tweede plaats, 1905 gaf eene verklaring, 1942 deed eene leeruitspraak. Eene verklaring is eene bewering, of eene uitlegging. Eene leeruitspraak is eene belijdenis. De Considerans van 1905 verklaarde uitdrukkelijk, „dat het noch noodig noch wenschelijk is voor eene Generale Synode om over deze geschillen eene definitieve uitspraak te doen, ja zelfs dat eene Synode dat niet doen kan of mag“, Acta 1905, blz. 206, en „dat het niet geraden is, dat uwe Synode ten principale over deze geschillen uitspraak doe“, doch „dat de Synode eene korte verklaring geve omtrent de vier bovengenoemde punten“, blz. 207. Daarin wordt dus duidelijk onderscheid gemaakt tusschen uitspraak en verklaring. De Synode van 1905 moest geene definitieve uitspraak doen, of eene uitspraak ten principale, maar wel eene verklaring geven. Nu is eene definitieve uitspraak of eene uitspraak ten principale niet hetzelfde als eene volledige uitspraak, „waarbij de zaak in haar geheel wordt besproken of afgehandeld“, zooals men het in onkunde wel heeft voorgesteld, doch eene uitspraak die in eenige zaak de eindbeslissing geeft, waardoor ten slotte die zaak bepaald wordt. Allerlei punten mogen dan nog onbeslist blijven en op latere vaststelling wachten. Maar de allesbeslissende regeling is dan vastgesteld, het hoofdbesluit is dan genomen, hoezeer dan nog allerlei ondergeschikte zaken nader behandeld of bepaald mogen, of moeten worden. Definitief en ten principale

is heel wat anders dan totaal. En eene leeruitspraak is eene definitieve uitspraak, eene uitspraak ten principale. Met eene leeruitspraak wordt gezegd: Zoo leert Gods Woord. Dat is ons van Godswege in Zijn Woord geopenbaard, dat hebben wij als Zijn Woord geloovig te aanvaarden, zelfs op straffe van verlies van zaligheid. Dan mogen nog allerlei andere punten, met die leeruitspraak samenhangende, onbeslist blijven, op dat of dat bepaalde punt, die of die groote of kleine zaak, is dan de uitspraak gedaan, dat zoo Gods openbaring leert, en dat daarom wie God niet wil tegenspreken, zoo of zoo, en dat of dat, te gelooven en te leeren heeft.

Nu heeft de considerans der verklaring van 1905 echter gezegd: zulk eene definitieve uitspraak of eene uitspraak ten principale kan of mag eene Generale Synode inzake de toen aanhangige punten, waarvan één was de veronderstelde wedergeboorte, niet doen. Dus niet alleen de Synode van 1905 niet, maar ook eene latere niet, ook niet die van 1942, noch die van 1943 e.v.j., geene enkele. Die van 1905 moest slechts eene verklaring geven, en zij heeft eene verklaring gegeven, want art. 158 luidt in het begin: „Hierna neemt de Synode eenpaarig de volgende conclusiën aan en legt zij de volgende verklaring af“, blz. 84.

Wel is waar, dat de Synode van 1905 niet de considerans voor hare rekening heeft genomen. Maar dat had geene betrekking op deze redeneering van definitieve uitspraak en verklaring. Dat betrof allerlei beschouwingen en de historiebeschrijving daarin gegeven. De Synode van 1905 heeft geene leeruitspraak gedaan, maar slechts eene verklaring afgelegd of gegeven. De Synode van 1942 echter heeft van een deel dier verklaring eene leeruitspraak gemaakt, eene geloofsbelijdenis, dus eene definitieve uitspraak ten principale, met den eisch dat te gelooven en te leeren als openbaring Gods, als duidelijke leer van Gods Woord. En de Synode van 1943 e.v.j. heeft deze leeruitspraak gehandhaafd met wering van, schorsing in, afzetting uit het ambt, al heeft zij haar vonnissen in dezen veelal gecamoufleerd met het voorgeven, dat deze tucht werd toegepast wegens verstoring der goede orde.

Zoo kan het niet naar waarheid geloofchend worden, dat 1942 van 1905 heel wat anders gemaakt heeft dan het was, eene verklaring omgezet in eene leeruitspraak, eene geloofsbelijdenis.

Dit kan ten derde ook nog duidelijk zijn uit iets anders. Eene leeruitspraak is eene uitspraak omtrent hetgeen Gods Woord leert, en God heeft geopenbaard in Zijn Woord. Daarin hebben wij het dus rechtstreeks met Gods Woord te doen, hetzij dit dan goed of verkeerd is weergegeven in die leeruitspraak. Eene leeruitspraak bedoelt, althans naar Gereformeerde opvatting, niets anders te wezen dan weergave van wat God Zelf zegt of openbaart in Zijn Woord, de Heilige Schrift, en mag niets anders zijn. Dat nu zegt de verklaring van 1905 duidelijk niet te wezen. Die spreekt uit, dat zij eene bewering of uitlegging van de belijdenis onzer kerken geeft. „En wat eindelijk het vierde punt de onderstelde wedergeboorte aangaat, verklaart de Synode, dat volgens de Belijdenis onzer kerken het zaad des verbonds krachtens de belofte Gods te houden is voor weder-

geboren en in Christus geheiligd, totdat bij het opwassen uit hun wandel of leer het tegendeel blijkt". Die verklaring zegt dus niet: Zoo leert God Woord, maar: Zoo leert of belijdt onze belijdenis. Wel volgt dan verder de bewering, dat onze belijdenis dat leert of belijdt op grond van Gods toezegging, „krachtens de belofte Gods", bij welk zinsdeel deze woorden dan ook genomen moeten worden, maar dat brengt hierin geen verandering, dat die verklaring formeel en naar haar wezen slechts is eene bewering omtrent den zin onzer belijdenisgeschriften. In het vervolg wordt dan ook niet ter bevestiging dezer bewering naar Schriftplaatsen verwezen, maar naar woorden uit Confessie, Heidelberg. Catech., Doopsformulier. Het gaat er in die verklaring dus over, wat onze belijdenisgeschriften belijden. Niet, of die in het betreffende punt in overeenstemming zijn met Gods openbaring of Woord. Daarvan wordt stilzwijgend uitgegaan. Maar bij die verklaring is het de vraag, wat onze belijdenis inzake de veronderstelde wedergeboorte bij den doop bevat. Men kan er daarbij over strijden, of die verklaring onze belijdenis te dezer zake wel juist weergeeft, en of de uit genoemde geschriften gedane aanhalingen wel waarlijk de bewering der Synode omtrent den inhoud onzer belijdenis op dit punt bevestigen. Ik betwist dat, en meen, dat al die citaten geenerlei steun aan die bewering geven, en over die zaak niet handelen, zoodat die bewering aan het begin daar slechts staat als eene louter bewering, zonder eenig wezenlijk bewijs. Maar dit op het oogenblik doorlatende, kunnen we niet naar waarheid ontkennen, dat de verklaring van 1905 inzake dit punt, betreft de vraag, wat onze belijdenis over die veronderstelde wedergeboorte en haar verband met den doop zegt; dus gaat over die belijdenis en hare uitspraken of formuleeringen. Die verklaring is dus eene bewering over, of uitlegging van, die belijdenis, niet eene weergave van Gods Woord. Zij gaat niet over de leer of openbaring van Gods Woord, maar over het zeggen onzer belijdenis.

Nu is de Heilige Schrift Gods Woord, Gods openbaring, en daarom onfeilbaar. Maar eene belijdenis is menselijke weergave van die Goddelijke openbaring, behoort dat althans te zijn, is daarom feilbaar. Daarom mag eene belijdenis nooit op ééne lijn gesteld worden met de Heilige Schrift, want wij mogen, naar onze Belijdenis, art. 7, „geener menschen schriften, hoe heilig zij geweest zijn, gelijkstellen met de Goddelijke Schrifturen". Doch met dat begindele der verklaring van 1905 aangaande de veronderstelde wedergeboorte te maken tot leeruitspraak, geloofsbelijdenis, heeft 1942 onze belijdenis gelijk gesteld met Gods Woord.

Afgezien van de vraag, of de verklaring van 1905 onze belijdenis wel juist weergeeft op het betreffende punt, en of zij hare bewering in dezen wel metterdaad uit onze belijdenisgeschriften bewijst, zoo geeft zij eene verklaring slechts van menselijke geschriften, van wat belijdenisgeschriften haars inziens aangaande de bedoelde zaak bevatten. Die geschriften zijn menschengeschriften, welke in de juistheid hunner voorstelling getoetst moeten worden en examinabel, d.i. toetsbaar, blijven aan de Heilige Schrift. De Synode van 1905 heeft hare verklaring dan ook geene leeruitspraak genoemd, noch het karakter van eene leeruitspraak of belijdenisformuleering er aan durven toekennen. Want naar de considerans dier verklaring kan en mag geene Synode omtrent de toen in geschil zijnde punten eene definitieve uitspraak ten principale doen. Blijkbaar oordeelde zij, dat God daarover geen genoegzaam licht in de openbaring Zijner Schrift had doen opgaan. Wel dorst die Synode eene verklaring geven omtrent den inhoud onzer belijdenis over het onderhavige punt, al heeft zij zich in die weergave dan ook vergist. Maar zij gaf die verklaring blijkbaar niet als leer der Heilige Schrift, als openbaring Gods.

Maar zie, daar neemt de Synode van 1942 een deeltje dier verklaring over de leer onzer belijdenis, om zelfs dat als leeruitspraak te bestempelen, als weergave van Gods Woord, als belijdenisformuleering, aan de instemming waarmee, en de leering er mee overeenkomstig, het mogen komen in, en blijven bedienen van, het ambt afhankelijk wordt gesteld, en consequent het gelooven aan, als voorwaarde

gelden moet om zalig te kunnen worden. Want in de kerk is eene leeruitspraak eene geloofsuitspraak, of behoort zij dat althans te wezen, eene uitspraak van hetgeen men gelooft dat God geopenbaard heeft in Zijn Woord, dus eene in menselijke formuleering gevatte weergave van die openbaring. Door nu die vermeende weergave van wat onze belijdenis over het in geschil zijnde punt zegt, door de Synode van 1905, te bestempelen en te willen laten gelden als leeruitspraak, als belijdenisformuleering, heeft de Synode van 1942 onze belijdenis gelijk gesteld met Gods Woord, tegen het uitdrukkelijk vermaan van art. 7 onzer Confessie in.

Daaruit ook blijkt duidelijk, dat 1942 van 1905 iets geheel anders gemaakt heeft, dan die verklaring van 1905 heeft willen zijn, en is.

Wordt vervolgd.

SLEUTELMAGT.

Gij hebt Uw Kerk de sleutelmacht gegeven, opdat wie in Uw schoon gebouw, verraad pleegt aan Uw Woord van trouw vanuit Uw heilige woning wordt verdreven.

Uw Woord is waarheid, door Uw Geest en wij, wij spreken leugentaal. [geheiligd, Ons zeggen: Abba, Vader! is banaal als Gij ons als Uw kindren niet beveeligt.

Maar Gij hebt door Uw mateloze liefde een schoon verbond met ons gesmeed, dat nimmer van een wanklen weet, hoe zwaar ons hart Uw heilig recht ook [griefde.

Wij mogen in Uw Huis als vrijen wonen, omdat Uw Zoon ons heeft bevrijd van schuld, die tot in eeuwigheid ons met de straf des doods zou moeten lonen.

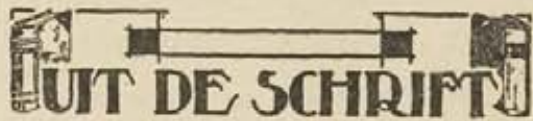
En als een groot geschenk gaaf Gij Uw sleutels tot Uw aardse Huis, [kind'ren opdat wij smaders van het Kruis de toegang tot Uw tafel zouden hind'ren.

Geef Gij ons trouw, o heilige, grote Vader, dat wij gehoorzaam aan Uw eis, verkeren in Uw Kerkpaleis als gasten bij de ware levensader.

Opdat wij deuren sluiten voor de kwaden, die eigen donk're wegen gaan. Doch leer ook door Uw Woord verstaan dat Gij doorgrondt de reden onzer daden.

Want als Gij opent en wij willen sluiten, en trekken scheuren door Uw Kerk, dan schenden wij Uw heilig werk en staan als wachtters van Uw Huis er buiten.

Sept. '45.
J. L. J.

Toledooth-openbaring in de ontmoeting van Abraham en Melchizedek.

1.

En Melchizedek, de Koning van Salem, bracht brood en wijn; deze nu was een priester van God, den Allerhoogste, en hij zegende hem, En hij (Abraham) gaf hem de tienden van alles.

Gen. 14:18, 19a, 20b.

Een feestmaal kan smakterijker dan een begrafenissen zijn; en de uitroeping van koninklijke eerbewijzen vermag soms diepere wonden te slaan dan een optocht van verwezenen ter dood. Wanneer voor ons gezicht de verhoudingen niet „kloppen", dan is een feestmaal een spijziging met tranenbrood en de inspectie van een eerewachter een gaan in boeien.

Zó'n feestmaal, en zó'n inspectie heeft Abraham, onze Vader, meeten beleven, toen hij, gekraust als overwinnaar, in de buurt van Salem werd geïteerd door Zijne Majesteit, den Koning, en Zijne Eminentie, den priester Melchizedek. Men riep van rechts en links: *Victorie*; en dronk Abrahams gezondheid. Maar hij zelf wist van God geslagen en overwonnen: vae victis, 't doet zeer, als 't heete woord er uit moet: Gij, God, zijt mij te sterk geweest.

Had men ons gevraagd, 't zwaarste uur in Abraham's leven aan te wijzen, we hadden meermalen, als Sören Kierkegaard, en ettelijke anderen, den vinger gelegd bij Genesis 22, daar gaat de vader bergopwaarts, om op bevel van God, zijn eigen zoon te slachten. Dat hem dit van God gevraagd kon worden! Wie onder hen, die

ler informatie aangaande Abraham alleen het verhaal van Genesis lezen, denkt eraan, dat feest onder den rook van Salem ook maar in *aanmerking* te laten komen, als 't er omgaat, Abrahams zware uren onderling te vergelijken?

Toch zullen we stil hebben te staan bij dat feestgedruisch bij Salem, en scherp op Abraham dienen te letten. Is Abraham de vader aller geloovigen, en zijn wij dus zijn kinderen, welan, waar is dan zijn vaderlijke eere, dat wij zóó guw hem denken te peilen, dat wij in een ommekeer met hem gereed zijn: feest is feest, en begrafenissen is begrafenissen? Wat willen wij van dezen onzen gequalificeerden „Vader" weten, tenzij wij geloovig in zijn strijd, in zijn strijd ingeleefd zijn? Werkelijk *in-leven* in den tijd van den vader aller geloovigen mag slechts een *geloovend inleven* zijn, niet een alleen maar eens *geloovig*. Dat is te zeggen: wij moeten in dat „inleven" zeer bepaald telkens weer de daad verichten van het aannemen van God in zijn concreet tot ons komende Woord. Zijn Woord, ditmaal met name aangaande Abraham, dat maaksel Gods, altijd gequalificeerd door die zeer bepaalde plaats, die de Bondsgod hem toeveest in de geschiedenis van het verbond der genade.

De roeping Gods, tot Abraham eenmaal uitgegaan, en sindsdien steeds weer uitgaande, is niet maar een *aanwijzing* geweest van zijn toekomstige plaats in de geschiedenis van het genadeverbond, doch ook zeer bepaald een *kracht-dadig* brengen van Abraham op die plaats. Want Gods Woord doet altijd; nooit is het niet kracht-dadig. Het is kracht-dadig in verharding, maar ook in bekeering. Sprekt het in de aantoonende wijs, dan meteen in de gebiedende, en in den goddelijken optatiet: dat is de zegwij, die laat zien wat Hem behaagt. Zijn Woord doet altijd hetgeen Hem behaagt, en is kracht-dadig in datgene, waartoe Hij het „zendt".

Willen wij dus als Abrahams kinderen, onzen vader 't zóóals hij daar nabij Salem op de eereplaats aan tafel zit, „geestelijke onderscheiding", dan moeten wij niet alleen maar op de spandoeken letten, die de menschen op het feestterrein hebben aangebracht, met hun V-teeken, dewijl V is *Victorie*, maar dan hebben wij ons af te vragen, welke kracht-dadige en dus vorm-gevende, formeelende *openbaring* de Verbondsgod Abraham doet toekomen in aansluiting aan, en ter nadere verklaring en uitwerking van hetgeen reeds eerder Abraham van 's Heeren wege is gezegd. Wij zullen dan dien Vader van onzen vader zien, den Heere God zelf, die Abrahams „geest en ziel en lichaam" (1 Thess. 5:23) formeert en sinds bewaart, tot dienst aan de eerste komst, de eerste parousie, onzes Heeren Jezus Christus. De openbaring des HEEREN in de ontmoeting van Abraham en Melchizedek is immers in de allereerste plaats een toledooth-openbaring; zij ontdekt ons den zin van Genesis: *uit God zijn alle dingen*.

Openbaring? vraag! iemand. Openbaring van den HEERE, hier op dat overwinningfeest? Maar daar wordt geen woord gezegd; geen hand schrift, gelijk later in Belshazzar's paleis, vreemde letters aan den wand, en geen profet treedt op om een rede te houden. Geen droom, geen gezicht, geen verschijning, niets daarvan.

't Is alles waar. Maar — er is tweedriel openbaring. Er is een openbaring in woorden; en óók een openbaring in werken. Zoon werk vinden wij hier, als God zelf de wegen van Abraham en van Melchizedek elkaar laat kruisen.

Niet maar als God, doch ook als Verbondsgod, als HEERE, is hier de Zender en Roeper van Abraham werkzaam. Het zevende hoofdstuk van den brief der Hebreërs, dat niemand voorbij mag gaan, die Abraham heden wil „verstaan", zegt ons dat rechtstreeks. Dat merkwaardige hoofdstuk *qualificeert* dan ook meteen de beide feestgangers van het oogenblik: Abraham en Melchizedek. Beiden immers worden daar betrokken op Jezus Christus, den Zoon Gods, die komende is, op weg naar de vleeschwording.

Wat Abraham betreft, die heet in Hebr. 7: aartsvader, patriarch. Hij is niet altijd aartsvaderlijk, niet immer patriarchaal, deze Abraham; ook hij is niet steeds op zijn plaats; hij moet, naar wij reeds opmerkten, op die plaats *gebracht* worden. Maar patriarch, aartsvader, dat is Abraham altijd.

Hij is vader van onzen Heere Jezus Christus, die uit zijn lendenen wil geboren worden, en die thans, naar zijn macht en autoriteit als Gods Eeuwige Zoon, zijn eigen vleeschelijken Vader kiest en formeert en bekwaamt tot dit hooge, en dus zeer bezwarende vaderschap.

En wat voorts Melchizedek aangaat, hem noemt de auteur van Hebr. 7 rechtstreeks: „type van den Zoon van God". Type, zeer bepaald van Gods Zoon in z'n menselijke en goddelijke natuur; het gaat hier immers om de *ambtelijke* positie van Melchizedek en van Christus; welnu — in de eenheid zijner twee naturen heeft de Persoon van Jezus Christus zijn drievoudig ambt opgenomen om het in alle eeuw, en in elke staat, dien hij voert te bedienen.

Zóó zijn ze dus te aan dienen, deze twee: Dit zijn dus hun praedicaten, althans in het Hof der hoven, hetwelk de festiviteiten van het hof van Salem heden dirigeert: de Vader van Christus, en de type van Christus; Abraham en Melchizedek.

Van deze beiden nu, en van hun contact spreekt God de Heilige Geest ons in het „historische" bijbelboek Genesis.

Dat boek Genesis is een echt *tendenz*-boek. Schrik van dit woord maar niet; de Geest Gods mag zulke boeken schrijven, want Hij alleen schrijft ze goed, den zin en de meening des Geestes „oor-spronkelijk" bepalende. „De tendenz van Genesis" is: God den HEERE te doen zien, gelijk deze de gevallen wereld in Christus Jezus gaat behouden langs den weg van het verbond der genade. Als Genesis verhaalt van zon, maan en sterren, geschapen door God, dan is het toch geen *kosmograpie*, die als zoodanig in dit verhaal bedoeld wordt. Neen, het in zichzelf volkomen betrouwbaar schepping-bericht heeft slechts één doel: het haast zich van het verhaal omtrent het ontstaan van zon, maan en sterren, omtrent de wording van het heel-al, tot het bericht omtrent den *mensch*. Komt dan de mensch ter sprake, dan wordt ons

toch geen auteur ben Worden d dan krlige doch dan en slangen

En zoo toe: strake klerende i uit dien S dat werel uit Abrah Ezau, ma mag; en b bewaard als volk straks de komende, nan het i genade. H wording.

Wording eigenlijk t Het boek zijn tende het boek wordt, da dooth. Oo als: Genet vang, beg schiedenis

Dat o woordiger aandacht de onze l keur wort er een m, Eerst krij der kan h nauwt zie de toledo kaf en ko gerichte i de toledo liet vrou vervanger het mens treedt da en slange zondvloed Treedt at waereldro ook in zij De verbo voorbij: velen ter wiens ge roon Abt maagscha volk Isra in de afz den groot kan. Derh vandaar l van Tera men bizo geschiede Christus J tel, die dat was e Noach, nu En dan is De

De „Zeven" dat wil he reus is Genesis v man aan. Tera, al toledooth „zevende"

Geef Al twistbaar dooth, on toen hij l wekte, N worden.

Abraham nis van precies b Daar sta wijden ke boren uit van het Sem, Tera ook in G is het o Abraham blinkende de eerste zon-maan heid, van Genesis v boorte ve dige prod gelooven schen) to paalt U Zoo oord een Gene En alzo Geest, die daarme Gods eige denzen se geboorte, Ja, nog En de fe